

การสื่อสารกับความสุขของคนในชุมชนดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ Communication and Happiness of Donkeaw Community People in Mearim District, Chiang Mai Province

พนิดา จงสุขสมสกุล^{1*}

Panida Jongsuksomsakul^{1*}

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹ Assistant Prof. Dr., Communication Art Department, Faculty of Business Economic and Communication, Naresuan University

* Corresponding author, E-mail: pinitta@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจการสื่อสารกับความสุขของคนในชุมชนดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการเชิงคุณภาพและปริมาณ) n = 386 คน $\alpha = 0.05$ (เพื่อหาปัจจัยที่แสดงให้เห็นความสุขของคนในชุมชน 6 มิติ คือ สภาวะทางด้านร่างกายและจิตใจความมั่นคงในการทำงาน ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน การบริหารจัดการของรัฐในชุมชนและสภาพสิ่งแวดล้อมกับสภาพอากาศ รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับทุนสังคมและทุนวัฒนธรรมกับความสุข ผลการวิจัยพบว่า ทุนนิยมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตที่ทำให้ค่าเฉลี่ยความสุขอยู่ระดับปานกลาง ปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์กับค่าเฉลี่ยความสุข โดยเฉพาะการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและจิตใจที่ดี การมีเงินออม ครอบครัวมีการสื่อสารและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การบริหารจัดการของผู้นำชุมชนมีความโปร่งใสและสร้างความมีส่วนร่วมต่อผู้คนในชุมชนก่อให้เกิดทุนสังคมที่ยังรากลึกกลายเป็นทุนทางวัฒนธรรม โดยวิทย์และเสียงตามสายยังคงเป็นสื่อที่เชื่อมโยงคนในชุมชนกับโลกภายนอก และช่วยพัฒนาความรู้จนผู้คนในชุมชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การสื่อสาร ความสุข ความอยู่ดีมีสุขชุมชนดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

Abstract

A survey of Communication and Happiness of Donkeaw Community People in Mearim District, Chiang Mai Province was conducted by qualitative and quantitative methods (N=386, $\alpha=0.05$). The main objectives of this study as follows: firstly, to explore indicators for six aspects of well-being and happiness: mental and physical health, job security and working life, economic security, household and community relationship, local governance administrative and environment and weather condition. Secondly, to analyze relationship among communication social and cultural capital and happiness. The analysis of this research shows that 6 factors and social and cultural capital have impacted the lifestyle of the community. The results also indicate that representatives of all stakeholders in Donkeaw are happy. Factors affecting well-being are classified mind

and healthy, saving money and sufficiency economics, family and community relationship, job security. Moreover, living with transparency and participatory communication makes social and cultural heritage a human capital leading them happiness.

Keywords: Communication, Happiness, Well-being, Donkeaw community, Social and Cultural Capital.

บทนำ

ภายหลังจากที่เกิดความไม่สงบทางการเมืองประเทศไทย (พ.ศ. 2557 – 2559) คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราวปี พ.ศ. 2557 แทน โดยมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์ โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีพร้อมประกาศนโยบายคืนความสุขให้กับประชาชน ต่อมาเป็นนโยบาย Stronger Together "เราจะเติบโตและแข็งแกร่งไปด้วยกัน" เพื่อสร้างความรู้สึกเชิงบวกให้คนไทยสามัคคี และฝ่าฟันอุปสรรคความวุ่นวายภายในชาติไปด้วยกัน แทนการใช้คำว่า "Pray for Thailand" ที่ค่อนข้างสร้างความรู้สึกหดหูให้แก่ประชาชน(สืบค้นจาก เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 6 มีนาคม 2559 จาก <http://www.thairath.co.th/content/519171>)

โดยตลอดระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีใช้การสื่อสารผ่านสื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งในการสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนและนานาชาติประเทศถึงการเข้ามาแก้ไขปัญหาทางการเมืองที่นำไปสู่ความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวนำไปสู่การสูญเสียทั้งชีวิตและเศรษฐกิจ ประเทศไทยอยู่ในภาวะไร้ผู้นำทำให้การตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังส่งผลต่อภาพลักษณ์และการท่องเที่ยวของประเทศ ขณะเดียวกันเกิดผลกระทบต่อความสุขของประชาชนในประเทศ จึงต้องเข้ามาปกครองประเทศเพื่อนำความสุขกลับคืนสู่ประชาชน ภายใต้อาณัติ "คืนความสุขให้ประชาชน"

ความสุขเป็นนามธรรมที่ขึ้นอยู่กับภาวะอัตวิสัย (Subjective) โดยมีคำในภาษาอังกฤษที่ใช้ทั่วไปว่า Happiness และได้แปลงไปในเรื่องของภาวะความอยู่ดีมีสุข (Well – being) หรือ ความพึงพอใจในการดำรงชีวิต (Life Satisfaction) การพิจารณาความสุขของผู้คนที่ผ่านมาในอดีตกับปัจจุบันแตกต่างกันตามวิถีการปกครองและการมุ่งเน้นพัฒนาทางเศรษฐกิจ ตัวเลขที่ใช้ในการวัดระดับการพัฒนากลายเป็นความหมายของความสุขในหลายประเทศ

นักวิชาการเศรษฐศาสตร์ทางเลือกได้ทำการศึกษาวิจัยและพบว่าตัวเลขดังกล่าวไม่ได้เป็นนิยามความสุขของคนทุกคนเสมอไป อาทิ รุต เวินโฮเวน (Rutt Veenhoven, 2009) พบว่า ความสุขของคนทั่วโลก 5 ประเทศแรกที่มีความสุขสูงสุด คือ ประเทศคอสตาริกา (Costa Rica) มีค่าเฉลี่ยความสุข 8.5 รองมาประเทศเดนมาร์ก (Denmark) มีค่าเฉลี่ยความสุข 8.3 ประเทศไอซ์แลนด์ (Iceland) ค่าเฉลี่ยความสุข 8.2 ประเทศแคนาดา (Canada) และประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (Switzerland) ค่าเฉลี่ยความสุขเท่ากัน คือ 8.0 ในขณะที่ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ (Singapore) มีค่าเฉลี่ยความสุข 6.7 สูงกว่าประเทศไทยและมาเลเซีย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความสุข 6.6 (สืบค้นจาก www.worlddatabaseofhappiness.eur.nl วันที่ 7 มิถุนายน 2558) นอกจากนี้ริชาร์ด เลยาร์ด (Richard Layard, 2011) พบว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่ร่ำรวยไม่ได้ส่งผลกับระดับความสุขของคนในกลุ่มประเทศตะวันตก และจากงานวิจัยที่ค้นพบโดยการสำรวจจากประชาชนทั่วโลกในปี ค.ศ. 2005 พบว่า ประเทศที่มีความสำเร็จด้านเศรษฐกิจสูงอย่าง

ต่อเนื่อง ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษและญี่ปุ่น มีจำนวนของประชากรที่มีความสุขลดลง ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความสุขของประชาชนในประเทศดังกล่าวนี้ คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานภาพทางการเงิน การทำงาน เพื่อน และการมีส่วนร่วมในชุมชน สุขภาพ เสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดเห็น ความรู้สึกทางด้านจิตใจ ได้แก่ คุณค่าในตนเองและการมีปรัชญาชีวิตในความพอใจสิ่งของตนเองมีอยู่เมื่อไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ และเรียนรู้ที่จะปรับอารมณ์ตนเองได้

ความสุข จึงมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับความอยู่ดีมีสุข (Well – being) ที่มีองค์ประกอบทั้งภายในภายนอกร่างกายเป็นส่วนผสมที่เหมาะสมและสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ อันเป็นความท้าทายแนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มุ่งชีวิตความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้ให้แนวทางในการพัฒนาประเทศภายใต้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงและให้แง่คิดจนเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลกถึงหลักการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและตอบรับกับการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เป็นไปอย่างยั่งยืน มากกว่าการมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจแต่ขาดความยั่งยืนต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในประเทศโดยเฉพาะในปีพ.ศ. 2559 ประเทศไทยได้รับเลือกให้ประเทศไทยเป็นผู้นำกลุ่ม G77 และนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

“... ถ้าหากว่าประชาชนในประเทศมีความสุข มีความอยู่เย็นเป็นสุข คือ มีความเป็นอยู่ที่ดีสบาย ก็หมายความว่าประเทศนั้นมั่นคงได้อย่างนี้เป็นภูมิภาคที่มีกำลังแข็งแรง...”

นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 -11 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้น้อมนำพระราชดำรัส ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบายที่มุ่งไปยังปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม ทั้งในด้านการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต่อการต้านทานแรงปะทะของโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะแนวคิดการพัฒนามนุษย์ถูกกำหนดไว้ให้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาสังคม เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมต่างๆ อันโยงใยและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม การเมือง วัฒนธรรมและการพัฒนาประเทศ

การจะทำให้ประชาชนในประเทศมีความสุขและมีสุขภาพที่ดี รัฐบาลจำเป็นต้องวางนโยบายด้านการพัฒนาประเทศให้ครอบคลุมทุกด้าน ดังนั้นประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้น้อมนำพระราชดำรัส ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบายที่มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันจากระบบโลกาภิวัตน์ให้กับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยเฉพาะแนวคิดการพัฒนามนุษย์ถูกกำหนดไว้ให้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาสังคม เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมต่างๆ อันโยงใยและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม การเมือง วัฒนธรรมและการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้แล้วทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมซึ่งมีความหมายครอบคลุมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในสังคมผูกพันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้ปัญหาที่เกิดจากผลกระทบจากการศึบคลานเข้ามาของโลกาภิวัตน์และการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งเป็นนโยบายหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจจึงส่งผลกับ “ความสุข” บนวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และควรจะต้องได้รับการ

แก้ไขเสียจากคนในชุมชนอย่างเข้าใจร่วมกันไม่ใช่การสื่อสารทางเดียวและสั่งการจากส่วนกลางมาสู่ท้องถิ่นเช่นที่ผ่านมา

นโยบายการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นบริหารจัดการด้วยตนเองทั้งในลักษณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และมีการประเมินโดยหน่วยงานของรัฐและสถาบันการศึกษาต่างๆ จึงเป็นแนวทางในการจัดการปัญหา ซึ่งผู้วิจัยสนใจว่าหลักการเช่นนี้จะส่งผลต่อความสุขของคนในระดับท้องถิ่นอย่างไร โดยเฉพาะในจังหวัดที่เป็นเมืองใหญ่ของภูมิภาคและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพร้อมกับการถูกคัดสรรให้เป็นพื้นที่สำหรับการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมไปพร้อมกันเช่นจังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่เคยได้รับรางวัลด้านการบริหารจัดการท้องถิ่นในภาคเหนือ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่หรือชุมชนดอนแก้วเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังมีพื้นที่ติดต่อกับเขตเมืองและเป็นทางผ่านสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของเชียงใหม่ การดำเนินการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยการติดตามสภาพการณ์ของปัญหา และใช้โอกาสที่ได้รับจากภาครัฐมาจัดการตัวเองจนกระทั่งค้นพบแนวทางแก้ไขร่วมกันได้นำไปสู่รางวัลต่างๆ แสดงให้เห็นความยั่งยืนในการดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่ตอนแก้วของประชาชนส่วนหนึ่ง

ไม่เพียงเท่านั้นองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว หรือ อบต. ดอนแก้ว ยังเป็นหน่วยงานด้านการบริหารจัดการชุมชนที่โดดเด่นจากการได้รับรางวัลหลายด้านระดับประเทศ 9 ปีติดต่อกัน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึงปี 2557 จากหลากหลายหน่วยงาน อาทิ รางวัลจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่คัดเลือกให้ อบต. ดอนแก้ว เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี พ.ศ. 2554 อันเป็นรางวัลที่สะท้อนให้เห็นความโปร่งใสและความร่วมมือกันในการต่อต้านคอร์รัปชันโดยชุมชน

นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี พ.ศ. 2555 และประกาศนียบัตรที่ให้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน จากสถาบันพระปกเกล้ารางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล 2 ปีซ้อนคือในปีพ.ศ. 2546 ได้รับรางวัลที่ 1 และในปี 2547 ได้รับรางวัลที่ 2 ซึ่งรางวัลในปี พ.ศ. 2557 ที่ได้รับคือรางวัล 12 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยอดเยี่ยมด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชนและประชาสังคม (มติชนออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2557 จาก <http://www.matichon.co.th>)

การที่ท้องถิ่นได้รับอำนาจกลับคืนอีกทั้งยังถูกประเมินและได้รับการรับรองหลายรางวัลจากหลายหน่วยงาน จะส่งผลกับสถานะความอยู่ดีมีสุขของคนในตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่อย่างไร? การสำรวจครั้งนี้อาศัยวิธีการเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณด้วยการค้นหาปัจจัยแห่งความสุขของคนในชุมชน ทั้งที่เกิดจากการปรับองค์ประกอบสถานะความอยู่ดีมีสุขภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการสำรวจของกรมสุขภาพจิต และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำในชุมชนเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยทางด้านการสื่อสาร ทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมอะไรบ้างที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงมิติแต่ละด้านของความสุขไว้ด้วยกัน ทั้งด้านร่างกายและสภาวะทางจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความรู้ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบในการตั้งคำถามที่ถามเข้าไปเข้ามาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูล โดยกำหนดระดับการแสดงความคิดเห็นตั้งแต่ 0 -10 คือไม่เห็นด้วยไปจนถึงเห็นด้วยอย่างมากที่สุดจากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย สกัดปัจจัย (Factor Analysis) และพยากรณ์ค่าตัวแปรที่จะนำไปสู่ความสุขของประชาชนในตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจด้านความรู้ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจด้านความมั่นคงในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในชุมชน และด้านการบริหารจัดการที่ดีของหน่วยงานรัฐในชุมชน
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการสื่อสาร ลักษณะทุนทางสังคม และลักษณะทุนทางวัฒนธรรมกับความสุขของประชาชนในตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ คือ เพศ อายุ ระดับรายได้ ภาวะการมีหนี้สินและเงินออม การสื่อสาร ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางสังคม ที่แตกต่างกันมีความสำคัญต่อปัจจัยด้านความอยู่ดีมีสุข และความสุขที่แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับความสุข

ความสุข สอดคล้องกับปรัชญาและความเป็นนามธรรมความสุขในทางปรัชญา หมายถึง ความสงบสุขในจิตใจ ไม่ยึดติด ปล่อยวาง อริสโตเติล (Aristotle) เชื่อว่า สภาวะของจิตวิญญาณที่ดี คือ เป้าหมายเพื่อบรรลุซึ่งความสุขประเภทนี้บนฐานของความประพฤติที่ดีงามและมีคุณธรรมจริยธรรม

หลักปรัชญาของเพลโต (Plato) กล่าวว่า ความสุขสอดคล้องกับการมีคุณธรรมเป็นเครื่องดำเนินชีวิตโดยมีการผสมผสานกับปัญญา ความกล้าหาญ ความรู้จักประมาณและความยุติธรรม

ปัจจุบันมีผู้นิยามความหมายความสุขแตกต่างจากความหมายของนักปรัชญากรีก แต่ก็มีการศึกษาวิจัยถึงมิติคุณภาพของความสุขในหลายประเด็น คือ บุคคลที่มีความชัดเจนในเป้าหมายชีวิตจะมีความสุขมากกว่าบุคคลที่ยังไม่มีความชัดเจน หรือ บุคคลที่มีความรู้สึกสุขจะช่วยให้ชีวิตยืนยาวขึ้น และในปัจจุบันองค์การอนามัยโลกก็ยอมรับว่าสุขภาวะที่ดี (Well being) ไม่ควรจำกัดอยู่ที่สุขภาพแต่รวมถึงสุขภาพจิตที่ดีหรือความสุขด้วย

ความสุข เคยนำไปวัดเป็นตัวเลขในเชิงเศรษฐศาสตร์ ด้วยการชี้วัดการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม อาศัยวิธีคิดในเชิงจิตวิทยา ลักษณะทางสังคมวิทยา และข้อบ่งชี้ทางการเมือง จนกระทั่งปี ค.ศ.2005 ริชาร์ด เลยาร์ด (Richard Layard, 2011) และนักวิชาการหลายประเทศนำเสนอความคิดว่า การพัฒนาเศรษฐกิจมิได้เป็นปัจจัยเดียวและปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสุขของประชาชน หากแต่การมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ มากมาย ทั้งความไม่เป็นธรรมทางสังคม การสูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติและมลภาวะแวดล้อมเป็นพิษ โดยมีได้แยกการพัฒนาทางเศรษฐกิจออกไป แต่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอย่างยั่งยืนและเสมอภาคด้วยเหตุที่การพัฒนาด้านวัตถุยังเป็นสิ่งสำคัญของประเทศเล็กๆ ที่สภาพความเป็นอยู่ไม่ได้ร่ำรวยทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ แต่ได้อธิบายการพัฒนาทางเศรษฐกิจว่ามีความหมายถึงความมั่นคงในอาชีพและการดำเนินชีวิต และใช้วิธีการจัดการปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นและเป็นผลกระทบจากความเจริญทางวัตถุ ด้วยการพัฒนาทางจิตวิญญาณ เพื่อให้ประชาชนดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม ระบบเศรษฐกิจที่ชี้วัดด้วยความสุขของประชาชนจึงเป็นทางสายกลางแตกต่างไปจากกรอบวิธีคิดของทุนเสรีนิยมทั่วไปตามแนวทางที่เป็นมา และไม่เร่งพัฒนาทางเศรษฐกิจด้วยทุนทางนิเวศและสังคมในระยะสั้น หากจัดสมดุลระหว่างตัวเลข พฤติกรรมการบริโภคและคุณค่าด้านจิตใจไป

พร้อม ๆ กัน เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนและเสมอภาคบนพื้นฐานของสังคมที่เคารพประชาชนและวัฒนธรรมของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

ไม่เพียงเท่านั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนยังต้องพิจารณาคุณค่าของมนุษย์ โดยเฉพาะความเมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ ความอ่อนโยน ความเสียสละ ความอ่อนน้อมถ่อมตน การรู้จักให้อภัย การรักษาเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเอง เป็นต้น อันเนื่องมาจากลัทธิบริโภคนิยม อันที่จริงแล้วคุณค่ามนุษย์ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้สังคมมีความหมาย มีความเอื้ออาทรต่อกันและทำให้สังคมสามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ทั้งนี้ต้องอาศัยการส่งเสริมการปกครองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล จึงจะนำความสุขมาสู่ประชาชนมวลรวม

ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีทิศทางในการหาคำตอบจากชุมชนที่ได้รับรางวัลการปกครองตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีจากหน่วยงานต่างๆ ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนแนวทางการวัดความสุขจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบงานของณรงค์ เพชรประเสริฐ (2533) แนะนำวิธีการวัดความสุขหลายวิธีแต่ในการวิจัยครั้งนี้อาศัยวิธีที่หนึ่งอันเป็นวิธีที่ทำกันส่วนใหญ่ คือ การวัดความสุขรวมเฉลี่ย (Aggregate Happiness) แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย เรียกว่า ดัชนีความสุขมวลรวมประชาชาติ (Index of Gross National Happiness) ซึ่งเป็นวิธีวัดแบบทั่วไปแบบง่ายๆ เช่นค่าเฉลี่ยในทางสถิติระหว่าง 1-10 ของตัวแปรทุกกลุ่มนำมารวมกันโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ให้น้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อตัวแปร

การวัดความสุขแบบอัตวิสัย เนื่องจากแนวคิดของความสุขสามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ ความสุขแบบอัตวิสัย (Subjective happiness) และความสุขแบบภววิสัย (Objective)

1. ความสุขแบบอัตวิสัย (Subjective happiness) สามารถวัดได้จากการสำรวจด้วยคำถามเดียวหรือหลายคำถามโดยวิธีการประเมินตนเองในภาพรวม (Global self report) ซึ่งคะแนนที่ถูกระบุโดยบุคคลจะเปิดเผยถึงกระบวนการรับรู้ที่ซ่อนอยู่ที่คุณค่าใช้ประเมินความสุขของตนเอง โดยเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ประสบการณ์ของตนในอดีต และความคาดหวังของตนเองที่มีต่ออนาคต ซึ่งสามารถได้ข้อมูลความสุขโดยรวมจากการสำรวจขนาดใหญ่ที่มาจากสัมภาษณ์บุคคลโดยตรงถึงระดับความสุขโดยรวมในชีวิตที่ไม่ใช่ความสุขระยะสั้นที่เปลี่ยนแปลงบ่อย การสำรวจความสุขโดยรวมในลักษณะนี้มาก โดยถามถึงระดับความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) ในภาพรวม เช่นถามว่า คุณมีความพึงพอใจในชีวิตมากน้อยแค่ไหนเมื่อพิจารณาจากทุก ๆ ด้าน โดยให้ผู้ที่ถูกถามตีค่าออกมาเป็นระดับคะแนน เช่น 1 - 10 เป็นต้น ทั้งนี้วิธีการวัดและการให้คะแนนหลายแบบ ความสุขในระดับปัจเจกเป็นความสุขที่ขึ้นอยู่กับให้คุณค่าในสิ่งมีมากกว่า การมีหรือความต้องการมีหรือการเป็นเจ้าของในวัตถุอาจทำให้ไม่มีความสุขหรือเป็นทุกข์ก็ได้

ความสุขเป็นการวัดเชิงอัตวิสัย ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมาเห็นว่ามีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสุข การที่บุคคลสามารถตอบได้ว่ามีความสุขในระดับเท่าใดต้องมีดุลยพินิจในการประเมินคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยจากประสบการณ์ที่ผ่านมาและที่คาดการณ์ในอนาคต โดยเป็นการสะท้อนถึงความพึงพอใจในชีวิตของตนโดยภาพรวม ไม่ใช่ด้านใดด้านหนึ่ง อย่างไรก็ตามการวัดปัจจัยภายในที่สะท้อนถึงความรู้สึกที่มีความสุขโดยรวมของประชาชนในแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันไปตามสภาพและวัฒนธรรมของสังคม ซึ่งเวลาตอบคำถามคนจะให้ค่าความพึงพอใจในชีวิตของเขาอยู่ในช่วงของระดับคะแนนจากต่ำสุดถึงสูงสุด

2. ความสุขแบบภววิสัย (Objective happiness) คือ การวัดค่าความสุขของบุคคลจากองค์ประกอบภายนอกและเป็นความสุขที่จะเกิดขึ้นจากการมีองค์ประกอบที่เหมาะสมหลายด้านรวมกัน

ไม่ใช่เพียงตัวใดตัวหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นจึงนิยมนำมาทำเป็นดัชนีมวลรวม (Composite Index) เพื่อนำมาใช้ชี้วัดความสุขประเภทนี้บางงานวิจัยพบว่า อายุมีผลทั้งบวกและเชิงลบต่อระดับความสุข แต่อย่างไรก็ตามหลังจากควบคุมด้วยตัวแปรทางสุขภาพและปัจจัยอื่นแล้ว วิทยุหนุ่มสาวและผู้สูงวัยเป็นกลุ่มที่มีความสุขมากกว่าประชากรวัยกลางคนหรือวัยทำงาน (Frey and Stutzer, 2002: 122)

กล่าวโดยสรุป การวัดความสุข หรือความรู้สึกสุขเป็นการวัดเชิงนามธรรม (Subjective evaluation) ซึ่งอาจจะทำการวัดคลื่นสมองและความรู้สึกของมนุษย์ด้วยเครื่องมือการวัดที่เรียกว่า EEG (Electroencephalogram) อันเป็นการวัดคลื่นสมองที่ใช้สำหรับการวัดความรู้สึกของมนุษย์ โดยอธิบายว่า คลื่นสมองของมนุษย์ตอบสนองต่อความรู้สึกที่แตกต่างกัน และมีความเชื่อมโยงระหว่างการทำงานของสมองและความรู้สึก เมื่อมนุษย์มีความรู้สึกด้านลบจะพบกระแสไฟฟ้าในสมองส่วนหน้าด้านขวาค่อนข้างมาก ในขณะที่มนุษย์มีความรู้สึกด้านลบกลับพบกระแสไฟฟ้าในสมองส่วนหน้าด้านซ้ายค่อนข้างมาก แต่การวัดด้วยเครื่องมือดังกล่าวมีค่าใช้จ่าย ดังนั้นนักวิชาการทางจิตวิทยา ได้พยายามวัดหรือประเมินความสุขทางอ้อมด้วยแบบประเมินความสุขหรือแบบทดสอบ โดยแบ่งวิธีการประเมินออกเป็น 2 ประเภท คือ การประเมินความคิดเห็นในชีวิตของตนเอง (Cognitive evaluation of life) ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) และการประเมินผลระดับความรู้สึกสุข หรือทุกข์ (Affective enjoyment of life mood level) ด้วยการให้ผู้ตอบประเมินความรู้สึกของตนเองทั้งในภาพรวมและในสถานการณ์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ พูทนาม (Putnam, 2000 น. 122) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านต่างๆ เช่น จำนวนการเข้าโบสถ์ต่ออาทิตย์ การเป็นสมาชิกสโมสรต่าง ๆ การพบปะสังสรรค์กับเพื่อนบ้านต่อระดับความอยู่เย็นเป็นสุข โดยพบว่า การมีกิจกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบทางบวกต่อระดับความอยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งพบว่าระดับความอยู่เย็นเป็นสุขที่เพิ่มขึ้นมีค่าใกล้เคียงกับระดับความอยู่เย็นเป็นสุขที่เพิ่มขึ้นจากการที่กลุ่มตัวอย่างได้รับการศึกษามากขึ้นถึง 4 ปี หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น 2 เท่า ต่อมาพูทนามและเฮลิวเวลล์ (Helliwell and Putnam, 2004, น. 143 - 146) พบว่า คนที่มีระดับของการติดต่อสื่อสารกับคนในสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อน และคนในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่มากขึ้นเท่าไร คนกลุ่มนั้นจะมีระดับความอยู่ดีมีสุขเพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 10 ประเทศไทยมีการจัดทำดัชนีชี้วัดความสุขจากหลายหน่วยงานทั้งในเชิงองค์กรวมและในเชิงชุมชน อาทิ ดัชนีความก้าวหน้าของคน ดัชนีชี้วัดความสุขระดับชาติ ดัชนีคุณภาพชีวิตและทุนทางสังคมของไทย ดัชนีชี้วัดความสุขในระดับชุมชนหรือพื้นที่ ดัชนีชี้วัดความสุขในระดับชุมชนและดัชนีชี้วัดโครงการชุมชนเป็นสุขภาคอีสาน ทั้งนี้ผู้เขียนได้นำเอามิติแต่ละด้านของทุกดัชนีมาเป็นแนวทางในการออกแบบองค์ประกอบในแต่ละมิติอันสอดคล้องกับชุมชนที่ทำการเก็บข้อมูล และให้ผู้นำชุมชนเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม กับความสอดคล้องต้องกันกับการสื่อสาร ทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรม

แนวคิดทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรม

ทุนทางสังคมเป็นเรื่องที่มีอยู่แล้วโดยธรรมชาติของแต่ละสังคม เพราะอยู่ในระบบคิดและค่านิยมส่งผลถึงวิถีปฏิบัติในหมู่ประชาชน และสร้างประโยชน์ร่วมกันในด้านต่างๆ ความหมายของทุนทางสังคมจะมีลักษณะเป็นนามธรรม อันประกอบไปด้วย ความเชื่อ ความศรัทธา ความสามัคคีและการรวมจิตใจ ความมีศีลธรรมอันดีหรือในมิติที่เป็นกระบวนการทางสังคมที่แสดงออกมา ระบบคิด ค่านิยม ความไว้วางใจกัน ความต่างตอบแทนกัน และหรือเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน

อมรา พงศาพิชญ์ (2547) กล่าวว่า ทูตทางสังคมเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมแนวราบและแนวตั้ง ทั้งที่เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสัมพันธ์ของสถาบันและองค์กรต่างๆ ทั้งในรูปแบบปัจเจก แบบกลุ่มและเครือข่าย ค่านิยมบรรทัดฐานที่สังคมยึดถือซึ่งมีผลต่อวิถีการผลิตในระดับครอบครัวชุมชนและประชาสังคม นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงทูตทางสังคมโดยเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ในระดับอุปถัมภ์ที่มีค่านิยมในการตอบแทนบุญคุณที่มีค่านิยมในการตอบแทนบุญคุณ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนที่ไม่เท่าเทียมกันและกล่าวถึงการนำแนวคิดเรื่องทูตทางสังคมไปขยายใช้กับงานพัฒนาในปัจจุบัน

รูปแบบของทูตทางสังคมในสังคมไทยมี 5 รูปแบบ ได้แก่ จิตวิญญาณระบบคุณค่า การสำนึกในท้องถิ่น ความภาคภูมิใจต่อถิ่นฐานบ้านเกิด ช่วยทำให้บ้านเมืองที่เกิดเจริญรุ่งเรืองด้วยการสืบสานคุณค่าทางพิธีกรรม ความภาคภูมิใจของท้องถิ่นทุนทางภูมิปัญญา โดยเฉพาะทุนทรัพยากรบุคคลทุนมนุษย์ ได้แก่ ความรักเพื่อน ความรักศักดิ์ศรี ผู้นำทางจิตวิญญาณ อาสาสมัครทุนทรัพยากรธรรมชาติ ทุนสาธารณะ

กรอบแนวคิดของกระบวนการทูตทางสังคม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นกระบวนการทูตทางสังคม ซึ่งแบ่งประกอบไปด้วย ความเชื่อความศรัทธา ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพชนในอดีต และระบบคิด อันเป็นวิธีการปฏิบัติที่สัมพันธ์กับระบบคิด โดยเฉพาะค่านิยมที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เอื้ออาทรต่อกันในลักษณะของทุนมนุษย์ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์และคณะ (2547) อธิบายทุนทางวัฒนธรรมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ การรับรู้วัฒนธรรมหรือค่านิยมใหม่จากต่างประเทศเป็นเรื่องปกติที่สามารถเปิดรับได้จากสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ มีเพียงคนส่วนน้อยที่เป็นนักเผชิญโชคซึ่งได้มีโอกาสเดินทางข้ามน้ำทะเล ได้รับรู้ประสบการณ์ พบเห็นความรู้จากต่างที่ต่างถิ่นส่วนใดเห็นว่าดีก็นำไปใช้ในบ้านเมืองของตน อาทิ สปาเก็ตต์ของอิตาลีได้มาจากเส้นก๋วยเตี๋ยวประเทศจีนจากการเดินทางของมาร์โค โปโล เป็นต้น

ทั้งทูตทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรมด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้พิจารณาร่วมกับทฤษฎีทางการสื่อสารโดยเฉพาะทฤษฎีและแนวคิดที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เป็นกลไกที่ใช้ได้ทั้งกับการพัฒนาและการบริหารจัดการ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานที่ดีในการเข้าใจหลักการบริหารจัดการชุมชน สังคม ประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสาร ถือเป็นเครื่องมือและหัวใจสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้ภาวะความอยู่ดีมีสุขได้เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะในยุคที่สังคมออนไลน์เข้ามามีอิทธิพลต่อผู้คนอย่างมากเครื่องมือการสื่อสารมีส่วนสำคัญที่จะช่วยสังคมให้ติดต่อประสานกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สังคมที่มีขนาดใหญ่และกระจายตัวใช้เวลาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันได้เพียงวินาที แต่การสื่อสารที่มีความรวดเร็วและแพร่กระจายตัวได้อย่างกว้างไกลก็มีผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวหรือส่งผลกระทบต่อความรุนแรงทางความคิดอันเกิดจากการกระทำที่ไม่เท่าทันอารมณ์ของผู้ใช้งานซึ่งมีผลต่อระดับความสุขของทุกคนได้

อย่างไรก็ตามการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อระดับความสุขของผู้คนก็ไม่ได้เกิดจากสาเหตุแห่งการมีเครื่องมือที่ทันสมัยเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็นผลมาจากการใช้การสื่อสารด้วยวงนะภาษาที่มีอยู่โดยธรรมชาติซึ่งในแนวคิดหลักการสื่อสารการตลาดเรียกว่า การสื่อสารแบบปากต่อปาก (Words of mouth) อันเป็นส่วนหนึ่งของคำอธิบายในทฤษฎีระบบ (System Theory) ที่นำมาปรับใช้ในทางการสื่อสารคล้ายคลึงกับกระบวนการสื่อสารใครเป็นผู้ส่งสาร ส่งสารนั้นไปหาใคร ทำให้ผู้รับเกิดการตีความอย่างไร และตัดสินใจอย่างไรกับข้อมูลหรือสารสนเทศนั้นจนนำไปสู่ทัศนคติ พฤติกรรมของผู้คน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ในเชิงวัฒนธรรม สร้างคุณค่าและระบบคิดร่วมกันอย่างเป็นเครือข่าย

ทฤษฎีระบบ (System Theory)

ทฤษฎีระบบเมื่อปรับใช้ทางการสื่อสาร โดยมีการรวบรวมและอธิบายทฤษฎีระบบทางการสื่อสาร (Denis McQuail. (1994) นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนเชื่อว่าเมื่อการสื่อสารในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น ผู้คนจะมีการแบ่งปันกันมากขึ้น โครงสร้างในการรวมตัวกัน จนได้รับการพัฒนาให้กลายเป็นกลุ่มก้อนทางสังคมจะได้รับการแลกเปลี่ยนระหว่างกันมากขึ้น การเพิ่มขึ้นของจำนวนความถี่ทางการสื่อสารมากเท่าไร ยิ่งจะทำให้เกิดความเป็นกลุ่มคนทางสังคมมากขึ้นเท่านั้น หากคนในกลุ่มในสังคมขาดการติดต่อสื่อสารกัน ความสัมพันธ์ก็จะจางหายไป

การเกิดขึ้นของเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ (Networking Communication) ที่มีการพัฒนาโปรแกรมการใช้งานต่าง ๆ นำไปสู่การยอมรับและใช้อย่างแพร่หลายในสังคมส่วนใหญ่ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ในอดีตที่ห่างหายไปของคนในสังคมที่ผ่านมาได้ย้อนกลับเข้ามาอยู่ร่วมกันและติดต่อกันมากขึ้นแม้จะมีช่องว่างและความเปราะบางของการรวมกลุ่ม แต่อย่างน้อยการสื่อสารในสังคมออนไลน์ก็ได้สร้างความผูกพันทางจิตใจให้ผู้คนได้ใช้งานเพื่อความสุขของตนเอง มากกว่าจะพึ่งพาการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนที่จะมีข้อกำหนดด้านเวลาที่จำกัดในขณะที่จำนวนเนื้อหาที่มีมาก เมื่อมีข้อกำหนดด้านเวลาที่จำกัดเนื้อหาที่มีมากจึงถูกคำนวณในทางเศรษฐศาสตร์ทุนนิยม ทำให้การสื่อสารมวลชนกลายเป็นช่องทางที่มีมูลค่า เข้าถึงได้ยากหากเป็นกลุ่มคนขนาดเล็กหรือเป็นเนื้อหาที่ไม่มีต้นทุนทางเศรษฐกิจ (Bertalanffy, Ludwig von, 1968)

ดังนั้นการกระทำและความคิดที่ดำเนินไปพร้อมกันของกลุ่มบุคคลจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ถ้าทุกคนสื่อสารกับคนอื่น ๆ ภายนอกกลุ่มวัฒนธรรมเท่ากับที่ทำกับคนในกลุ่มวัฒนธรรมนั้น เช่น การควบคุมกันเอง การบริหารจัดการ ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ จะช่วยให้เกิดแนวทางการสื่อสารที่นำไปสู่ความเท่าเทียมและยึดหลักความเสมอภาคร่วมกันได้อย่างดี

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

จำนวนประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ณ วันที่ 255 .ศ.กันยายน ปี พ 307 จากสำนักงานเทศบาลดอนแก้ว (สืบค้นจาก<http://www.donkaewlocal.go.th/web/donkaew/population.php>) มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 14,639 คน จำนวน 2,486 หลังคาเรือนโดยใช้การประมาณค่าประชากรอย่างเฉพาะเจาะจง)Purposive Samplingแบบ (แบ่งชั้น) Stratified Sampling (คือ หมู่บ้านที่อยู่ในบริเวณตำบลดอนแก้ว และพื้นที่ที่อยู่ห่างออกไปจากตำบลดอนแก้ว จำนวนทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามตามหมู่บ้าน หมู่ละไม่เกิน 4 ชุด รวม 0400 ชุด และทำการสำรวจจากร้านค้าใจกลางหมู่บ้านอีก 30 ชุด รวม 430 ชุด ซึ่งเป็นค่าที่ได้จากกำหนดขนาดตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรที่ทราบประชากร ของ Taro Yamane'

$$N = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรเป้าหมาย

e = ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าที่ 0.05

ดังนั้นสามารถกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{14,639}{1 + (14,639) (.05^2)}$$

$$n = 389.33$$

$$n \approx 390$$

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องการเก็บข้อมูลกับตัวอย่างแบบแบ่งชั้นใน 10 หมู่บ้านหมู่บ้านละไม่เกิน 40 คน ในตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งหมด 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามโดยแบ่งข้อมูลในแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพในการเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สิน ภูมิลำเนา ลักษณะที่อยู่อาศัย ประเภทที่อยู่อาศัย การครอบครอง การใช้ประโยชน์จากที่อยู่อาศัยและ

ส่วนที่สอง ข้อมูลที่มาจากดัชนีชี้วัดความอยู่ดีมีสุขของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและปรับข้อความให้ทันสมัยและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย 5 ด้าน คือ ข้อมูลด้านสุขภาวะทางร่างกายและจิตใจที่ใช้ชีวิตในชุมชน (ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา) ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ด้านลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนด้านการบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐในชุมชนและด้านสภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชน

ส่วนที่สาม ข้อมูลการสื่อสาร ทูทางสังคมและทูทางวัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน จำแนกเกณฑ์การให้คะแนน เห็นด้วยมากที่สุด คือ 1 จนถึงน้อยที่สุด คือ 10 ในส่วนของเกณฑ์ประเภทของสื่อและจำนวนชั่วโมงในการใช้การสื่อสารในแต่ละวัน แบ่งออกเป็นมากกว่า 10 ชั่วโมงขึ้นไป ระหว่าง 10 – 5 ชั่วโมง น้อยครั้ง ระหว่าง 4 – 1 ชั่วโมง และไม่เคยเลย

ผลการวิจัย

ค่าเฉลี่ยความสุข และข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 386 คน มีค่าเฉลี่ยความสุข 5.9 หมายถึง มีความสุขในระดับปานกลางกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเพศหญิงร้อยละ 61 มากกว่าเพศชายร้อยละ 39 มีอายุตั้งแต่ 16 ถึง 88 ปีอายุเฉลี่ย 51 ปี

กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งมีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 51.8 ที่เหลือเป็นผู้อยู่อาศัย ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในเขตตำบลดอนแก้ว คิดเป็นร้อยละ 83.7 และที่เหลืออาศัยอยู่นอกเขตตำบลดอนแก้ว แต่มาพักอาศัยชั่วคราวจำนวน 61 คน เพราะย้ายมารับราชการหรืออาศัยในอาคารให้เช่าบริเวณดอนแก้ว

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 36 รองมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ร้อยละ 21.5 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอันดับที่สาม ร้อยละ 17.1 นอกนั้นกระจายตัวทั้งที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีไปจนถึงไม่ได้รับการศึกษาเลย กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 97.4 มีระดับการอ่านออกเขียนได้ มีสถานภาพสมรสและยังอยู่ด้วยกันมากที่สุดเกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากร คิดเป็นร้อยละ 61.9 รองมาคือสถานภาพหย่าร้าง หมายถึง

ร้อยละ 16.8 และมีสถานภาพสมรสแต่แยกกันอยู่ ร้อยละ 3.4 จากการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมพบว่าที่ย่ำร้าง หม้ายและแยกกันอยู่เกิดขึ้นเพราะอีกฝ่ายอยู่ต่างจังหวัดและต่างประเทศหรือเสียชีวิตจากหลายสาเหตุ ร้อยละ 5.7 ที่ยังเป็นแฟนกันโดยยังไม่มีพิธีสมรสเพราะต้องการศึกษาดูใจกันก่อนตัดสินใจ นอกจากนี้ ร้อยละ 10.9 ยังคงสถานภาพโสด

ระดับรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีมากกว่า 20,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 21.8 รองมาคือมีระดับรายได้ 10,000 - 14,999 บาทต่อเดือน ร้อยละ 19.4 และมีระดับรายได้ 15,000 - 20,000 บาท มาเป็นอันดับที่สาม ร้อยละ 16.1 ขณะเดียวกันยังคงมีผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทอยู่จำนวนมาก ร้อยละ 14.5 ใกล้เคียงกับจำนวนผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 8,000 - 9,999 บาท

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 26.4 รองมาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 22.5 อันดับสามประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานของรัฐซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับผู้ว่างงานหรือไม่ประกอบอาชีพ โดยทั้งสองกลุ่มมีจำนวน 74 และ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 และ 19.0 ตามลำดับมีบางส่วนที่ประกอบอาชีพรับจ้างในภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 9.1 มีจำนวน 2.1% ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 1.6 เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีเพียง 1 คนเท่านั้นที่เป็นกรรมกร สถานะการมีหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 39.1 มากกว่าคนที่มีหนี้สิน ร้อยละ 32.1 แต่มีคนไม่ระบุจำนวน 111 คน

1. ปัจจัยความอยู่ดีมีสุข ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงอนุมาน การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ซึ่งประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ดังจะจำแนกให้เห็นดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มิติทางด้านสถานะทางร่างกายและจิตใจ

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มสถานะทางร่างกายและจิตใจโดยวิธีหมุนแกน ปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกน Varimax พิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวน (Eigenvalue) มากกว่า 1 ปรากฏว่าสามารถสกัดองค์ประกอบของกลุ่มความมั่นคงในการทำงานได้ทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบแรกสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ร้อยละ 59.1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์มิติทางด้านสถานะทางร่างกายและจิตใจ

สถานะทางร่างกายและจิตใจที่ใช้ชีวิตในชุมชนตอนแก้ว	องค์ประกอบที่				% of Variance
	1	2	3	4	
ชีวิตกำลังมีความสุข	.793				
มีความรู้สึกสดชื่นมีชีวิตชีวา	.764				25.403
มีความรู้สึกใจเย็นและสงบ	.748				
มีความรู้สึกเต็มไปด้วยพลัง	.705				
มีความรู้สึกห่อแค้นและซึมเศร้า		.842			
มีความรู้สึกหดหู่จนไม่มีอะไรทำให้รู้สึกดีขึ้น		.833			17.675
มีความวิตกกังวลเกินกว่าเหตุ		.773			
มีความวิตกกังวลกับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน		.632			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สภาวะทางร่างกายและจิตใจที่ใช้ชีวิตในชุมชนดอนแก้ว	องค์ประกอบที่				% of Variance
	1	2	3	4	
เป็นคนมีความรู้สึกไม่มั่นใจในอนาคต		.528			
ชอบเดินทางท่องเที่ยวเพื่อผ่อนคลาย แสวงหาประสบการณ์ด้วยการเดินทางท่องเที่ยว			.843		
ชอบนั่งสมาธิ ฟังธรรมะ สนทนากับพระสงฆ์ สามเณร			.775		8.435
ท่านชอบออกกำลังกายเพื่อผ่อนคลายความเครียด และเพื่อสุขภาพ			.628		
ปกติเป็นคนชอบปล่อยวางกับทุกเรื่อง			.559		
ท่านเจ็บป่วยต้องพบแพทย์และเข้ารับการรักษาพยาบาล				.771	
ท่านชอบดูหนัง ฟังเพลง ดูโทรทัศน์เพื่อผ่อนคลาย				.591	7.587
ปกติเวลาไม่สบายหรือเจ็บป่วยจะไปสถานีนอนมัยในชุมชนดอนแก้ว				.562	
ปกตินอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ				.522	

มิติทางด้านสภาวะทางร่างกายและจิตใจที่ใช้ชีวิตในชุมชนดอนแก้ว ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ “ความสุขกายและใจ” “ความทุกข์” “การพักผ่อนและการแสวงหาความสุข” และ “สุขภาพร่างกายและจิตใจ” โดยมีค่าความแปรปรวนของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบร้อยละ 25.403, 17.675, 8.435 และ 7.587 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 2 มิติทางด้านความมั่นคงในการทำงาน

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มความมั่นคงในการทำงานโดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกน Varimax พิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวน (Eigenvalue) มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่าสามารถสกัดองค์ประกอบของกลุ่มความมั่นคงในการทำงานได้ทั้งหมด 2 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 2 องค์ประกอบแรกสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ร้อยละ 669.67

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์มิติทางด้านความมั่นคงในการทำงาน

ความมั่นคงในการทำงาน	องค์ประกอบที่		% of Variance
	1	2	
มีรายได้สม่ำเสมอ	.880		48.168
ภูมิใจกับงานของท่าน	.866		
พอใจกับรายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพ	.844		
งานที่ท่านมีหลักประกันมั่นคง	.818		
อาชีพมีความเป็นอิสระ	.682		18.799

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความมั่นคงในการทำงาน	องค์ประกอบที่		% of Variance
	1	2	
รายได้อาชีพขึ้นอยู่กับฤดูกาล		.830	
อาชีพเสี่ยงกับราคาขึ้นลงของตลาด		.741	
อาชีพเสี่ยงกับภัยธรรมชาติ		.714	

มิติทางด้านความมั่นคงในการทำงานประกอบไปด้วยองค์ประกอบ “ความมั่นคงของรายได้ประจำ” และ “ความเสี่ยงของการประกอบอาชีพและรายได้” โดยมีค่าความแปรปรวนของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบร้อยละ 48.168 และ 18.799 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 3 มิติทางด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกน Varimax พิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวน (Eigenvalue) มากกว่า 1 ปรากฏว่าสามารถสกัดองค์ประกอบของกลุ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้ทั้งหมด 2 องค์ประกอบซึ่งทั้ง 2 องค์ประกอบแรกสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ร้อยละ 53.76

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์มิติทางด้านมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	องค์ประกอบที่		% of Variance
	1	2	
ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง	.835		36.32
พอใจกับรายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพ	.745		
มีการเก็บเงินและมีเงินออมในธนาคาร	.685		
งานขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ		.685	17.44
มีปัญหาสุขภาพที่ต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการรักษาอย่างต่อเนื่อง		.633	
มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายเป็นประจำ		.565	
มีหนี้สินที่สามารถจัดการดูแลได้		.541	

มิติทางด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจประกอบไปด้วยองค์ประกอบ “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “ภาระหนี้สินที่จัดการได้” โดยมีค่าความแปรปรวนของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบร้อยละ 36.32 และ 17.44 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 4 มิติทางด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนโดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีการหมุนแกนแบบ (Varimax) พิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวน (Eigenvalue)มากกว่า $\sqrt{1}$ ปรากฏว่าสามารถสกัดองค์ประกอบของกลุ่มความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนได้ทั้งหมด องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของ 2 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 2 ข้อมูลได้ละ 2.662

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์มิติทางด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน

ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน	องค์ประกอบที่		% of Variance
	1	2	
เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน	.947		57.481
มีความรักใคร่ปรองดองกัน	.944		
ครอบครัวสื่อสารกันทุกเรื่องทุกเวลา	.929		
ครอบครัวปรึกษาหารือกันเมื่อมีปัญหา	.922		
ครอบครัวช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	.914		
มีกิจกรรมทำร่วมกัน	.709		
มีปัญหาปรึกษาเพื่อนบ้านสม่ำเสมอ		.804	15.181
ครอบครัวประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง		.579	
สมาชิกในครอบครัวดื่มสุราเล่นการพนัน		.497	

มิติทางด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนประกอบไปด้วย “การสื่อสารและความรักใคร่ปรองดองในครอบครัว” และ “การสื่อสารกับการแก้ปัญหาในครอบครัว” โดยมีค่าความแปรปรวนของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบร้อยละ 57.481 และ 15.181 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 5 มิติทางการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐในชุมชน

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐในชุมชน โดยวิธีการหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีการหมุนแกนแบบ Varimax พิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวน (Eigenvalue) มากกว่า 1 $\sqrt{1}$ ปรากฏว่าสามารถสกัดองค์ประกอบของกลุ่มบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐในชุมชนได้ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 5 องค์ประกอบแรกสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ร้อยละ 64.273

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์มิติทางด้านการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐในชุมชน

การบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐในชุมชน	องค์ประกอบที่					% of Variance
	1	2	3	4	5	
มีพื้นที่สาธารณะ	.765					
ทราบข่าวกิจกรรมในชุมชนจากเสียงตามสายป้ายประกาศรถแห่ใบปลิว	.752					20.969
ผู้นำของรัฐในชุมชนมีความน่าเชื่อถือบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม	.699					
ช่วยเหลือเกื้อกูลในกิจกรรม	.699					
ทราบข่าวกิจกรรมในชุมชนจากบุคคลทั่วไป	.695					
ปัญหาได้รับการดูแลจากอบต.	.576					
มีการตรวจตราของตำรวจในพื้นที่สม่ำเสมอ	.570					
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติด้วยความเสมอภาค		.806				17.009
หน่วยงานของรัฐจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและเพียงพอ		.683				
เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นคนในพื้นที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับท่านครอบครัวและชุมชน		.641				
ได้รับความเป็นธรรม		.624				
ได้รับการปฏิบัติตามกฎหมายกฎระเบียบ		.587				
เจ้าหน้าที่อบต. เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม		.498				
เจ้าอาวาสทำให้ท่านภูมิใจในท้องถิ่นของท่าน			.784			11.52
ได้รับสิทธิ์ด้านประกันสุขภาพกองทุนคนชรากองทุนประกันสังคมอย่างต่อเนื่อง			.691			
หน่วยปกครองทำให้ท่านภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น			.597			
กิจกรรมในพื้นที่ได้รับความร่วมมือ			.579			
มีส่วนร่วมในการเขียนแผนงานโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น				.831		8.172
ทราบการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลหรือองค์กรส่วนท้องถิ่น				.737		
มีส่วนร่วมในการแสดงออกเสนอความเห็น					.848	6.063
ใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง					-.646	

มิติทางด้านการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐในชุมชนประกอบไปด้วย “การสื่อสารและการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของคนในชุมชน” “หลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานของรัฐและผู้นำในชุมชน” “กิจกรรมและสวัสดิการรัฐกับความภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง” “ความโปร่งใสในการบริหารจัดการรัฐชุมชน” และ “หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม” โดยมีค่าความแปรปรวนของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบร้อยละ 20.969, 17.009, 11.52, 8.172 และ 6.063 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 6 มิติทางด้านสภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชน

เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐในชุมชน โดยวิธีการหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีการหมุนแกนแบบ Varimax พิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวน (Eigenvalue) มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่าสามารถสกัดองค์ประกอบของกลุ่มสภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชนได้ทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ละ 62.869

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์มิติทางด้านสภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชน

สภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชน	องค์ประกอบที่			% of Variance
	1	2	3	
สภาพแวดล้อมเต็มไปด้วยโรงงานเขม่าควัน	.827			30.166
สภาพแวดล้อมเต็มไปด้วยฝุ่นควันท่อไอเสียจากรถ	.812			
ชุมชนมีการปล่อยน้ำเสียโดยไม่บำบัด	.797			
สภาพแวดล้อมเต็มไปด้วยมลภาวะเสียง	.781			
มีการทิ้งขยะจำนวนมากส่งกลิ่นเหม็น	.766			
เด็กติดยาเสพติดถูกนำตัวไปดำเนินคดี		.873		18.039
มียาเสพติดผู้ติดยาเสพติด		.801		
เด็กที่มีปัญหาได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวชุมชน		.574	.554	
ชุมชนมีปัญหาอาชญากรรม		.536		
สภาพการจราจรและซ่อมถนนไม่สะดวกในการสัญจร			.686	14.664
สภาพอากาศร้อนทำให้ไม่สบายตัว			.659	
อพท. ใส่ใจกับความต้องการและปัญหาของคนในชุมชน			.619	

มิติทางด้านสภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชนประกอบไปด้วย “ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน” “ปัญหาสังคมในชุมชน” และ “สภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชน” โดยมีค่าความแปรปรวนของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบร้อยละ 30.166, 18.039 และ 14.664 ตามลำดับ

เมื่อได้ปัจจัยที่ทำให้เกิดสภาวะความอยู่ดีมีสุขของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยนำตัวแปรทั้งหมดไปวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ถดถอยด้วยวิธีการ Enter ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (R) และค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย R^2 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2 Change) ค่าอัตราส่วนเอฟ (F) และค่าอัตราส่วนเอฟของ

สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (F Change) ของตัวแปรอิสระด้านต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ภาวะความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนดอนแก้ว (Y) จากการคำนวณตามวิธีการแบบเพิ่มหรือลดเป็นขั้นๆ (Enter) ได้ค่าดังปรากฏในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ถดถอยของปัจจัยสภาวะความอยู่ดีมีสุข

Model	R	R Square	Adjusted R Square
1	.987 ^a	.974	.972

R มีค่าเท่ากับ 0.987 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร

$R^2 = 0.974$ หมายถึงสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ = 97.4% หรือปัจจัยของภาวะความอยู่ดีมีสุขสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของความอยู่ดีมีสุขได้ 97.4% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .000 น้อยกว่า 0.05 ยอมรับตาราง Model ที่ 1 อธิบายได้ว่า ตัวแปรทั้ง 26 ตัวมีอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่สัมพันธ์ที่ขนาดความสัมพันธ์ยอมรับได้ $R = 98.7\%$ ค่า Durbin-Watson มีค่า 1.883 อยู่ระหว่าง 1.5 – 2.5 หมายถึงเป็นอิสระต่อกันสมการพยากรณ์ ความสุขของคนในชุมชนดอนแก้ว (y) ได้ 97.4% ส่วนที่เหลือผู้วิจัยไม่ทราบอาจจะมีอย่างอื่นที่ตัวแปร y เกิดความเปลี่ยนแปลงแต่จากข้อมูลที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง 386 คน ทำนายพยากรณ์ได้ตามข้อมูลที่เก็บมาในขอบเขตข้อมูลที่มีเท่านั้น หมายความว่า ทุกๆ ค่าเฉลี่ยความสุขของประชาชนในตำบลดอนแก้วที่เพิ่มขึ้น 5.907 หน่วยเมื่อ 1) องค์ประกอบด้านความสุขกายและใจเพิ่มขึ้น 0.771 หน่วย 2) องค์ประกอบด้านความทุกข์ลดลง 0.616 หน่วย 3) องค์ประกอบพฤติกรรมการใช้สื่อโทรทัศน์และสื่อสังคมออนไลน์ลดลง 0.028 หน่วย 4) องค์ประกอบด้านการใช้หนังสือพิมพ์ลดลง 0.060 หน่วย 5) องค์ประกอบด้านภาระหนี้สินที่จัดการได้เพิ่มขึ้น 0.047 หน่วย 6) องค์ประกอบของรายได้ประจำและมีความมั่นคงของรายได้เพิ่มขึ้น 0.034 หน่วย และ 7) องค์ประกอบด้านมรดกทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 0.50 หน่วยดังจะได้อธิบายตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1) องค์ประกอบของความสุขกายและใจเพิ่มขึ้นได้แก่ คนในชุมชนกำลังมีชีวิตที่มีความสุข มีความรู้สึกสดชื่นมีชีวิตชีวา มีความรู้สึกใจเย็นและสงบ มีความรู้สึกเต็มไปด้วยพลัง ปล่อยวางกับทุกเรื่อง และนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอเป็นปกติเพิ่มขึ้น 0.771 หน่วย

2) องค์ประกอบของด้านความทุกข์ ได้แก่ คนในชุมชนมีความรู้สึกท้อแท้และซึมเศร้า มีความรู้สึกหดหู่จนไม่มีอะไรทำให้รู้สึกดีขึ้น มีความวิตกกังวลเกินกว่าเหตุ มีความวิตกกังวลกับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบันและเป็นคนมีความรู้สึกไม่มั่นใจในอนาคต ลดลง 0.616 หน่วย

3) องค์ประกอบของสื่อโทรทัศน์และสื่อสังคมออนไลน์หมายถึง คนในชุมชนเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ช่องหลัก T 9 7 5 3haiPBS และข้อมูลข่าวสารที่มาจากอินเทอร์เน็ตผ่านสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, LINE, Twitter ลดลง 0.028 หน่วย

4) องค์ประกอบของหนังสือพิมพ์ ได้แก่ คนในชุมชนเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มติชน ประชาชาติ กรุงเทพธุรกิจ ไทยรัฐ เดลินิวส์ คมชัดลึก ลดลง 0.060 หน่วย

5) องค์ประกอบของภาระหนี้สินที่จัดการได้ ได้แก่ คนในชุมชนมีลักษณะงานที่ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของประเทศมีปัญหาสุขภาพที่ต้องใช้จ่ายเงินเพื่อการรักษาอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายเป็นประจำมีหนี้สินที่สามารถจัดการดูแลได้ เพิ่มขึ้น 0.047 หน่วย

6) องค์ประกอบของรายได้ประจำและมีความมั่นคงของรายได้ได้แก่ คนในชุมชนมีรายได้สม่ำเสมอ มีความภาคภูมิใจกับงานที่ทำ มีความพึงพอใจกับรายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพ และงานที่ทำมีหลักประกันมั่นคงเพิ่มขึ้น 0.034 หน่วย

องค์ประกอบของมรดกทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวหมายถึงคนในชุมชนมีทุนทางวัฒนธรรมที่ได้รับมรดกมาจากคนในสมัยอดีต คือ วัดโสภณารามมีพิพิธภัณฑสถานตามวิถีชีวิตคนพื้นเมือง, วัดพระนอนขอนม่วงมีหอรบขึงหอไตรขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากร , ตำบลดอนแก้วเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของเชียงใหม่ , วัดพระนอนขอนม่วงมีสิ่งหาคาบนางซึ่งเป็นศิลปกรรมหนึ่งของล้านนา และตำบลดอนแก้วเป็นเส้นทางปั่นจักรยาน สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดรายได้กับคนในชุมชนด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 0.50 หน่วย

กล่าวโดยสรุปจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณภายหลังจากที่ผู้ทำวิจัยทำการสกัดตัวแปรแล้ว และนำตัวแปรที่สกัดได้ในองค์ประกอบแรกของทุกมิติเข้ามาคำนวณด้วยวิธีการข้างต้นทั้งสองวิธีพบว่า องค์ประกอบ 1 ใน 7 ด้านมีความสัมพันธ์กับภาวะความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนที่เพิ่มขึ้นและลดลงตามสภาพที่เป็นจริงจากคำอธิบายและจากสมการพยากรณ์ทั้งหมด โดยมีปัจจัยของรายได้ อาชีพ สภาพแวดล้อม การสื่อสาร ทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรม เป็นตัวแปรสำคัญที่นำไปสู่ภาวะความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

สรุปและอภิปรายผล

ผลจากวิจัยพบว่าระดับความสุขของคนในชุมชนดอนแก้วอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากมีปัจจัยที่เข้ามาสอดคล้องหลายประการ ทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจและการดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางการถูกกระตุ้นให้เกิดการบริโภค แต่หน่วยงานราชการระดับตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีผู้นำที่มาจากความเป็นคนในพื้นที่และเข้าใจบริบทการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ อีกทั้งมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้คนในพื้นที่หน่วยงานราชการต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ จึงทำให้การบริหารจัดการชุมชนเป็นไปอย่างมีส่วนร่วมและตอบสนองต่อมิติต่างๆ อาทิ มิติทางด้านสุขภาพและจิตใจ มิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน มิติทางด้านทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคม ที่จะทำให้คนในพื้นที่ที่มีภาวะความอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน

ประเด็นที่สำคัญอันเป็นข้อบ่งชี้ (Implication) ของการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของทุกปัจจัยที่ทำให้ทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมดำรงอยู่ รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับความสุขของคนในชุมชนโดยตรงแต่การใช้สื่อบางประเภทที่มีเนื้อหาหนัก อาทิ การนำเสนอประเด็นทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง ดังปรากฏในผลการวิจัยที่พบว่าการเปิดรับหนังสือพิมพ์หรือในสังคมออนไลน์ลดลงจะส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าแม้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารจะทันสมัยและเข้าถึงได้ทุกที่ตลอดเวลาโดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ที่ไม่ได้รับความสนใจจากคนในชุมชนทั้งที่ อบต. ดอนแก้ว ได้เปิดสัญญาณอินเทอร์เน็ตในพื้นที่สาธารณะให้ใช้ฟรีตลอดเวลาแต่คนในชุมชนดอนแก้วยังคงนิยมเปิดรับฟังรายการบันเทิงจากสื่อวิทยุกระจายเสียงผ่านดาวเทียมและจากรายการทางสถานี

วิทยุกระจายเสียงที่ดำเนินรายการด้วยภาษาคำเมืองหรือเป็นรายการของคนในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะเน้นเปิดเพลงพื้นเมือง หรือเพลงที่เข้าถึงกลุ่มคนฟัง แสดงให้เห็นว่า สื่อวิทยุยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างความบันเทิงในชุมชน แม้จะมีสื่อใหม่ๆ เกิดขึ้นมาให้ประชาชนเลือกใช้อย่างมากมายก็ตาม

อภิปรายผลการวิจัย

การสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งในรูปแบบการสื่อสารกับพระสงฆ์ การสื่อสารกับคนในครอบครัว และการสื่อสารในลักษณะอื่นใดที่สื่อเป็นตัวกลางทำให้ทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมได้รับการสืบทอดและดำรงอยู่สอดคล้องกับทฤษฎีระบบ (System Theory) ที่อธิบายว่า เมื่อการสื่อสารลดลง จำนวนของกลุ่มที่หลากหลายจะเพิ่มขึ้น โครงสร้างของระบบกลายเป็นส่วนๆ และเมื่อการสื่อสารภายในกลุ่มเพิ่มขึ้นก็จะมีอาการแบ่งปันกันมากขึ้นเกิดการรวมตัวกันมาก หากขาดการติดต่อความเหมือนกันจะหายไป เช่น การไม่ได้ติดต่อกับเพื่อนเก่าจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนจางหายไป และเกิดการสร้างกลุ่มเพื่อนใหม่ๆ ในสังคมแทน สำหรับคนที่ขาดการติดต่อก็คงเกิดความไม่เข้าใจกันเพิ่มขึ้น ทฤษฎีระบบจึงเน้นให้เห็นว่าหากผู้คนมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันจะทำให้เกิดความเข้าใจ ความเป็นหนึ่งเดียวกัน มีการพึ่งพาระหว่างกัน นำไปสู่การเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

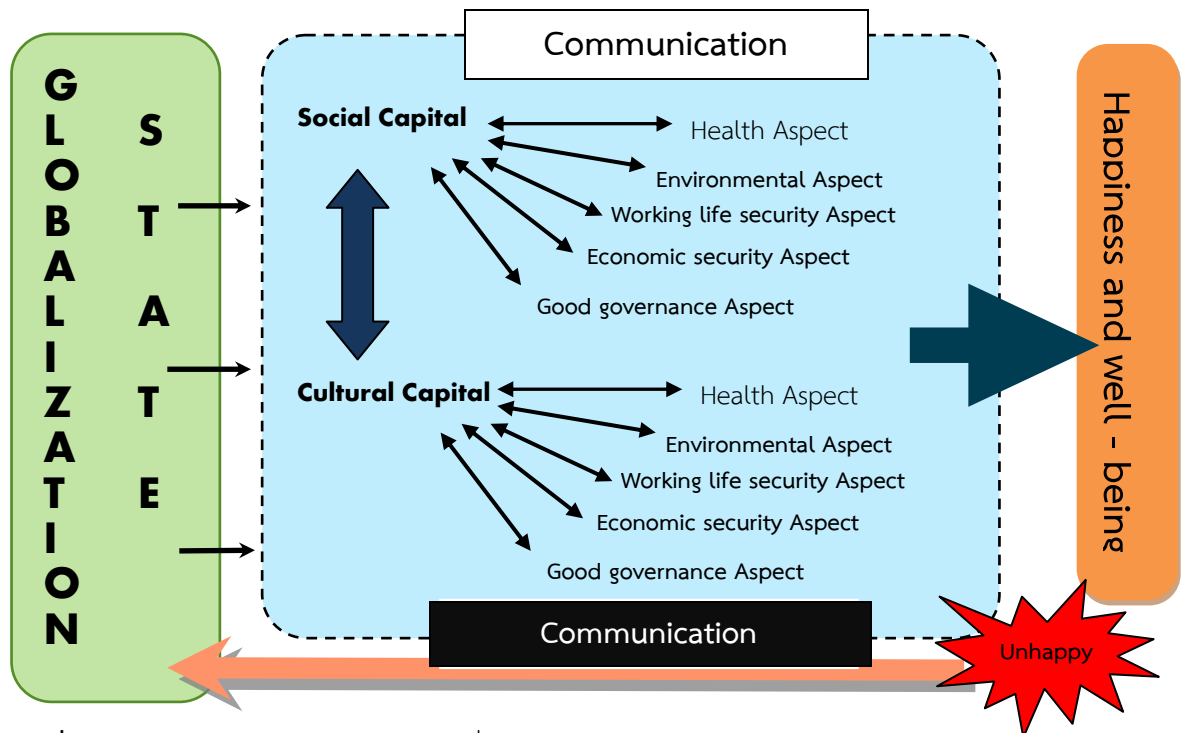
ในขณะที่การสื่อสารในชุมชนซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐในท้องถิ่น เช่น อสม ประชาคมหมู่บ้าน แผ่นพับ จดหมายข่าวของ อบต หอกระจายข่าว เสียงตามสายประจำหมู่บ้าน เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะการส่งข้อมูลให้เข้าร่วมประชุมหรือเข้าร่วมทำกิจกรรมก็นำไปสู่การเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแล้วเป็นอย่างดี

ปัจจุบันการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ อาทิ Facebook: อบต.ดอนแก้ว อ.แมริม และกลุ่ม LINE ทำให้สามารถติดตามผลการดำเนินงาน กิจกรรมความเคลื่อนไหวต่างๆ ของ อบต ดอนแก้ว ได้ตลอดเวลา ขณะเดียวกันสังคมออนไลน์กลายเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่ช่วยสร้างวาระในสังคมอย่างไม่มีขอบเขตจำกัดและไม่มีการปิดกั้นเช่นสื่อหลักที่เคยผ่านมาโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ทำการปฏิวัติ

ไม่เพียงเท่านั้นสื่อหลักอย่างวิทยุโทรทัศน์ทั้งสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลรวมไปถึงสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลที่เกิดขึ้นใหม่ อาทิ ไทยรัฐทีวี PPTV ช่อง 8 เป็นต้น ยังได้นำเสนอเนื้อหาข่าวสารที่ปรากฏในสังคมออนไลน์ไปนำเสนอผ่านช่องทางที่มีอยู่ ดังนั้นจึงทำให้ชุมชนดอนแก้วเป็นที่รู้จักในฐานะที่ได้รับรางวัลด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านความโปร่งใสในการบริหารจัดการ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในการเป็นคนท้องถิ่นและทำให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาชุมชน ผู้คนที่อยู่ในพื้นที่ตอนแวมไม่เดินทางออกนอกพื้นที่ไปทำงานที่อื่น

แม้ชุมชนจะเผชิญหน้าจากผลกระทบของปัญหาเสพติด แต่คนในชุมชนต่างก็ช่วยกันเฝ้าระวัง อาทิ การจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนให้กับเยาวชนในพื้นที่อื่นๆ หรือพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านสุขภาพชุมชนของท้องถิ่นอื่นๆ และยังมีส่วนช่วยกันพัฒนาให้พื้นที่อำเภอแมริมเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวใช้เป็นเส้นทางปั่นจักรยานอย่างปลอดภัยอีกด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถอธิบายเป็นแผนภาพตามทฤษฎีระบบได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แบบจำลองการอธิบายระบบการสื่อสาร ทูททางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมและสภาวะความอยู่ดีมีสุขต่อความสุขและความไม่มีความสุขของประชาชน

แบบจำลองการอธิบายระบบการสื่อสาร ทูททางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมกับสภาวะความอยู่ดีมีสุขต่อความสุขและความไม่มีความสุขของประชาชนที่ได้ข้างต้น อธิบายได้ว่าชุมชนได้รับผลกระทบจากโลกาภิวัตน์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และจำเป็นต้องปรับตัวให้สามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางการครอบงำทางเศรษฐกิจ สังคม และความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะประเพณี ค่านิยมที่เคยจางหายไปได้รับการสนับสนุนให้กลับมาในลักษณะทุนทางวัฒนธรรมในยุคปัจจุบัน อาทิ ฌอน่าล้านนาเป็นวัฒนธรรมที่นำเอาพิธีสมุนไพรมาดูแลสุขภาพ การแสดงศิลปะวัฒนธรรม จ้อย “และขอ” เช่นช่างขอจันทาเหลาค่าพ่อแก้วดาเซียงตาช่างขอเอี้ยดปี๋ขอสมพงษ์พัชรีศรีล้านนามีส่วนในการบำบัดสุขภาพจิตของผู้รับสาร

นอกจากนี้ด้วยทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ของคนในชุมชนทำให้ สลอบ ขอ ซึ่ง ไม้ไผ่จักสาน และการลงเส้นลงรัก กลายเป็นวัฒนธรรมสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับชุมชน เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ไม่เพียงเท่านั้น สถาปัตยกรรมโบราณอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมกลายเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว เช่น วัดพระนอนขอนม่วงที่ภายในมีหอรบซัง หอไตร ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนทางวัฒนธรรมโดยกรมศิลปากร ยิ่งไปกว่านั้น สื่อบุคคล เช่น พระครูวรธรรมวิรัช ธรรมโม เจ้าอาวาสวัดโสภณาราม ยังเป็นพระนักเทศน์ที่ได้รับรางวัลพระนักเทศน์ดีเด่น จนเป็นที่เคารพและศรัทธาทั้งคนในชุมชนและคนนอกชุมชน

จะเห็นได้ว่าการเข้าไปของข้อมูลข่าวสารทั้งที่อยู่ในรูปแบบของการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่ม การสื่อสารมวลชน โดยปัจจัยที่สำคัญ คือ การสื่อสารผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อท้องถิ่น สื่อชุมชน และการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมได้เข้ามาไปมีส่วนสำคัญที่ทำให้ทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคมมีความโดดเด่นและเชื่อมโยงความเป็นชุมชนได้อย่างเหนียวแน่น

สื่อใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่ช่วยให้ “สาร” ที่อยู่ภายในชุมชนออกไปยังเครือข่ายสังคมออนไลน์ และหากมีผลผูกพันกับสังคมก็จะกลายเป็นวาระที่ถูกนำไปเสนอผ่านสื่อมวลชนต่อไป โดยสื่อมวลชนเองก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าไปหาข้อมูลข่าวสารเช่นที่ผ่านมา เพียงแต่ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องชัดเจน และเป็นสิ่งที่พึงพาของผู้รับสารทุกคนได้ ขณะเดียวกันผู้นำในชุมชนก็อาศัยสื่อใหม่ในการสื่อสารกับโลกภายนอกเช่นเดียวกัน การพึ่งพาอาศัยระหว่างกันของชุมชนและคนในชุมชน

ความสุขในชุมชนเล็กๆ ที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินชีวิตตามแนวทางทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการประดิษฐ์ประเพณีและสร้างเรื่องราวบอกเล่าผ่านการสื่อสารโดยคนในชุมชนทำให้สภาวะทางจิตใจของคนชุมชนเต็มไปด้วยพลัง มีความสุขสดชื่น มีความหวัง มีกำลังใจ แม้จะมีความทุกข์บ้างแต่ความทุกข์ก็สามารถร่วมแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในครอบครัวเพื่อนำไปสู่การหาแนวทางการแก้ไขที่ถูกต้องเหมาะสมร่วมกัน และเกิดการสืบสานพร้อมดำรงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก การทำให้กลายเป็นเมืองดำเนินอยู่รอบตัวชุมชนแต่คนในชุมชนยังคงเข้มแข็งและเกาะเกี่ยวผูกโยงกันอย่างต่อเนื่อง สื่อมวลชนเป็นเพียงเครื่องมือที่คนในชุมชนเลือกใช้เพื่อตอบสนองความบันเทิง และไม่ได้สำคัญหรือทรงอิทธิพลทั้งหมดเช่นที่ผ่านมาขณะเดียวกันสื่อมวลชนยังคงพึ่งพาชุมชนด้วยการค้นหาเนื้อหาและเรื่องราวความสำเร็จภายในชุมชนเพื่อนำเสนอให้กับผู้คนยังโลกภายนอก นั้นหมายความว่า สื่อได้พึ่งพาชุมชนมาเนิ่นนาน ความหมายของสื่อชุมชนตอนแก้ว จึงหมายถึงความเข้มแข็งในชุมชนที่คนในชุมชนช่วยกันสื่อสารอย่างเป็นทางการโดยมี “สื่อ” เป็นเพียงเครื่องมือส่งผ่านเรื่องราว สร้างเครือข่าย ผูกสัมพันธ์ เชื่อมโยง และทำให้เกาะเกี่ยวกันในชุมชนอย่างเหนียวแน่นเท่านั้นและมีได้มีอิทธิพลจนกลายเป็นเป้าหมายพฤติกรรมของชุมชนอย่างเช่นที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1. ความสุข เป็นเรื่องอัตวิสัย (Subjectivity) ที่สามารถเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมรอบตัวอันเกิดจากการจัดสรรนโยบายที่ครอบคลุมทุกด้านของชีวิตมนุษย์ ย่อมจะส่งผลให้เกิดความสุขที่ยั่งยืนหากรัฐทั้งระดับชาติและระดับชุมชนสามารถดำเนินการได้อย่างโปร่งใส ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล และตอบรับกับความเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์

1.2. การจัดสรรนโยบายต่างๆ จากทางรัฐบาลจะต้องคำนึงถึงความต้องการของคนในชุมชนมากกว่าพยายามที่จะให้ชุมชนมองเห็นนโยบายของรัฐ

1.3. นโยบายความสุขของประเทศไทยควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยอิงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายด้านการประกันสุขภาพ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมแห่งชาติที่จะต้องมองเห็นความสุขของชุมชนในแบบของชุมชน มิใช่ การประเมินจากค่าตัวเลขรายได้ต่อหัวต่อปีที่รัฐบาลและสื่อรายงานผ่านข่าวทุกวัน หรือรวมทั้งการจัดสรรงบประมาณเพื่อเพิ่มรายได้ต่อหัวต่อปีผ่านระบบทุนนิยมเพียงอย่างเดียว แต่ปัจจัยอื่นๆ โดยเฉพาะทุนทางวัฒนธรรม ที่มีมานานควรจะได้รับสนับสนุนและกลายเป็นวาระสำคัญของนโยบายรัฐสู่การบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ

2. ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ

2.1 ควรมีการส่งเสริมนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยให้ผู้นำท้องถิ่นอาศัยหลักการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมและหลักการสื่อสารที่ไม่สร้างความขัดแย้งในชุมชน ไม่ใช่ใช้วิธีการขัดแย้งกับส่วนกลาง

แต่ใช้หลักการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงระหว่างรัฐบาลกับคนในชุมชน ทั้งรับและเสนอนโยบายให้กับรัฐบาลไม่ต่อต้านหรือยอมรับอย่างขาดความเข้าใจบริบทท้องถิ่น

2.2 การตรวจสอบโดยคณะกรรมการที่ประกอบไปด้วยนักวิชาการ และผู้ที่มีคุณวุฒิด้านการประเมินการบริหารจัดการท้องถิ่นที่จะนำไปสู่การสร้างกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในพื้นที่อย่างแท้จริง

2.3 การสื่อสารเป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญของการพัฒนา โดยมีได้สำคัญที่ลักษณะการสื่อสารมวลชนหรือไม่จำเป็นต้องเป็นการสื่อสารที่มีต้นทุนสูงในการผลิต และมีใช่เป็นการนำเอา วิชายุทธศาสตร์นั้นเข้าไปในชุมชน หากแต่ยังคงมีการสื่อสารมวลชนในรูปแบบอื่นๆ ที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งและสะท้อนตัวตนให้ชุมชนดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

2.4 การพัฒนาระบบการศึกษาโดยกระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพ เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการพลัดถิ่นและการออกนอกพื้นที่ส่งผลให้เกิดความแออัดในเมืองหลวง และขาดความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวในชุมชน รัฐควรสนับสนุนให้เกิดระบบการศึกษาที่มีคุณภาพทุกจังหวัดอย่างเท่าเทียมกัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนกราบขอบพระคุณพระคุณเจ้า พระครูวรธรรมวิรัช วรธมโม เจ้าอาวาสวัดโสภณาราม นายกองค้การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วและปลัดเทศบาลตำบลดอนแก้วที่เสียสละและเอื้อเฟื้อข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ศ.ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ ที่ช่วยตรวจเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ให้งบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

บรรณานุกรม

- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์และคณะ. 2549. *การสำรวจสถานะองค์ความรู้และแนวทางการพัฒนาทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. รายงานการวิจัย: สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ประเวศ วสี. 2528. *ทิศทางอนาคตไทยเพื่อความสุขถ้วนหน้า*. กรุงเทพมหานคร.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และกนกพร นิตยน์ธิพิฤทธิ. บรรณาธิการ. 2553. *ความสุข มณฑลความรู้ใหม่ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2545. *ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย 5 ปีหลังวิกฤตเศรษฐกิจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. *ประมวลคำในพระบรมราชโองการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานพัฒนานโยบายสาธารณะ. 2549. *ดัชนีชี้วัดความสุขของคนไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนานโยบายสาธารณะ.
- อมรา พงศาพิชญ์ และคณะ. 2547. *การสร้างและพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและการพัฒนาสังคมโดยชุมชนมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bertalanffy, Ludwig von. (1968). *General system theory*;

- Foundations, Development, Applications*. New York USA: George Braziller, Inc.
- Denis McQuail. (1994). *Mass Communication Theory: An Introduction*. London UK: Sage Publications.
- Frey, B. S. and Stutzer, A. 2002. *What can economists learn from happiness research?*. *Journal of Econ. Lit.* 40, 402-435.
- Helliwell, John. F. and Putnam, Robert. D. 2004. *The Social Context of Well-being*. The Royal Society, publish online 31 August 2004.
- Putnam, Robert. 2000. *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. USA: New York. Simon and Schuster.
- Layard, Richard. 2011. *Happiness: Lessons from a New Science*. New York: The Penguin Press.
- Veenhoven, R. (2004). *Happiness as a public policy aim: The greatest happiness principle*. In P. A. Linley & S. Joseph (Eds.), *Positive psychology in practice* (p.p. 658–678). Hoboken: Wiley
- Veenhoven, Rutt. *Average happiness in 148 nations 2000-2009*. World Database of Happiness. Rankreport Average Happiness, version 10/09. สืบค้นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2557. จาก <http://worlddatabaseofhappiness.eur.nl>

อินเทอร์เน็ต

- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สืบค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2559 จาก <http://www.thairath.co.th/content/519171>
- www.worlddatabaseofhappiness.eur.nl วันที่ 7 มิถุนายน 2558
- มติชนออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2557 จาก <http://www.matichon.co.th/>
- <http://www.donkaewlocal.go.th/web/donkaew/population.Php>